מבטו של בית המשפט על תובענות ייצוגיות ככלי לשינוי חברתי

השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן

המרכז האקדמי למשפט ועסקים
רמת גן, יוני 2013

מטרות התובענה הייצוגית

שינוי הסדרים

שיח ודיון

הרתעה

אכיפה

מועדון ה-"בלה שלומקינס" בתל אביב שלא מנע עישון בתחומו ישלם פיצוי בסך של כ-1.1 מיליון שקל שיועבר לאגודה למלחמה בסרטן. כך קבע היום (ה') (לפני שבוע) הרכב שופטי בית המשפט העליון.

התביעה הייצוגית הוגשה בשנת 2008 לבית המשפט המחוזי מרכז על ידי שלושה בליינים שטענו כי הם הגיעו לבילוי ליל שישי במועדון והבחינו כי העישון התקיים בכל שטח המועדון כולל בשולחן הקרוב אליהם. השלושה טענו באמצעות עו"ד עמוס האוזנר כי הם העירו למלצרית וזו ענתה להם "נכון, אז תעשו מה שאתם רוצים", כשפנו לעובד נוסף, נתקלו בתשובה זהה.

הם טענו כי "לאחר שמספר ניסיונות לחפש מקום במועדון בו האוויר נקי יחסית לא צלחו, הם נאלצו לעזוב את המקום". מנגד טענו בעלי המועדון כי אין לאשר את התביעה מפני שמדובר במועדון קטן שציבור המשתמשים בו אינו רב.

שוקולד

30 טבליות חינם!
Nutrélife
מגה גלופלקס
180 +30 טבליות

Pelephone 3G 1:12 AM
הודעות
0575191257
עריכה
מה קורה אתה ער?
מי זה?..
אנו מודים לך על הצטרפותך לחברת "סופר טריוויה", חיוב חודשי בסך של 34.90 ₪
שלח
123
רווח
return

מתי ניתן להגיש תביעה ייצוגית נגד המעסיק?
אי אפשר
אפשר
פיצויי הלנת שכר
הלנת פיצויי פיטורים
עובד במקום שיש בו ועד עובדים
הפליה על רקע מין או דת בעבודה
אי תשלום שעות נוספות
אי תשלום ימי חופשה

חיים פחות
עם חוב
מתכות

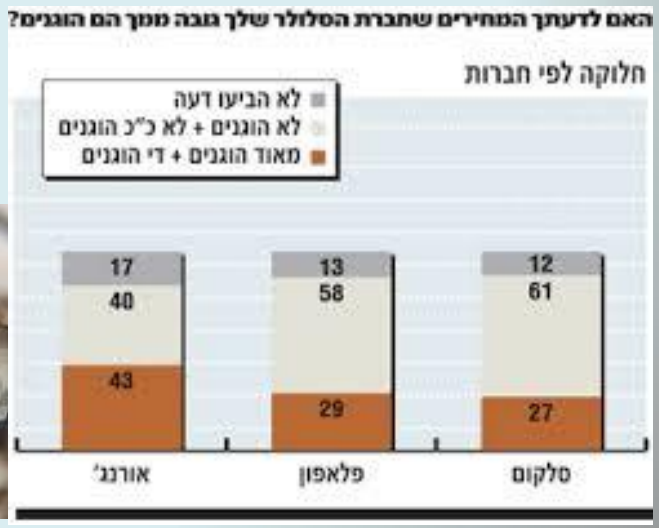
האם לדעתך המחירים שחברת הסלולר שלך גבה ממך הם הוגנים?
חלוקה לפי חברות
לא הביעו דעה
לא הוגנים + לא כ"כ הוגנים
מאוד הוגנים + די הוגנים
17
40
43
13
58
29
12
61
27
אורנג'
פלאפון
סלקום

תביעות ייצוגיות

התפלגות לפני נושאי התביעה, 2011

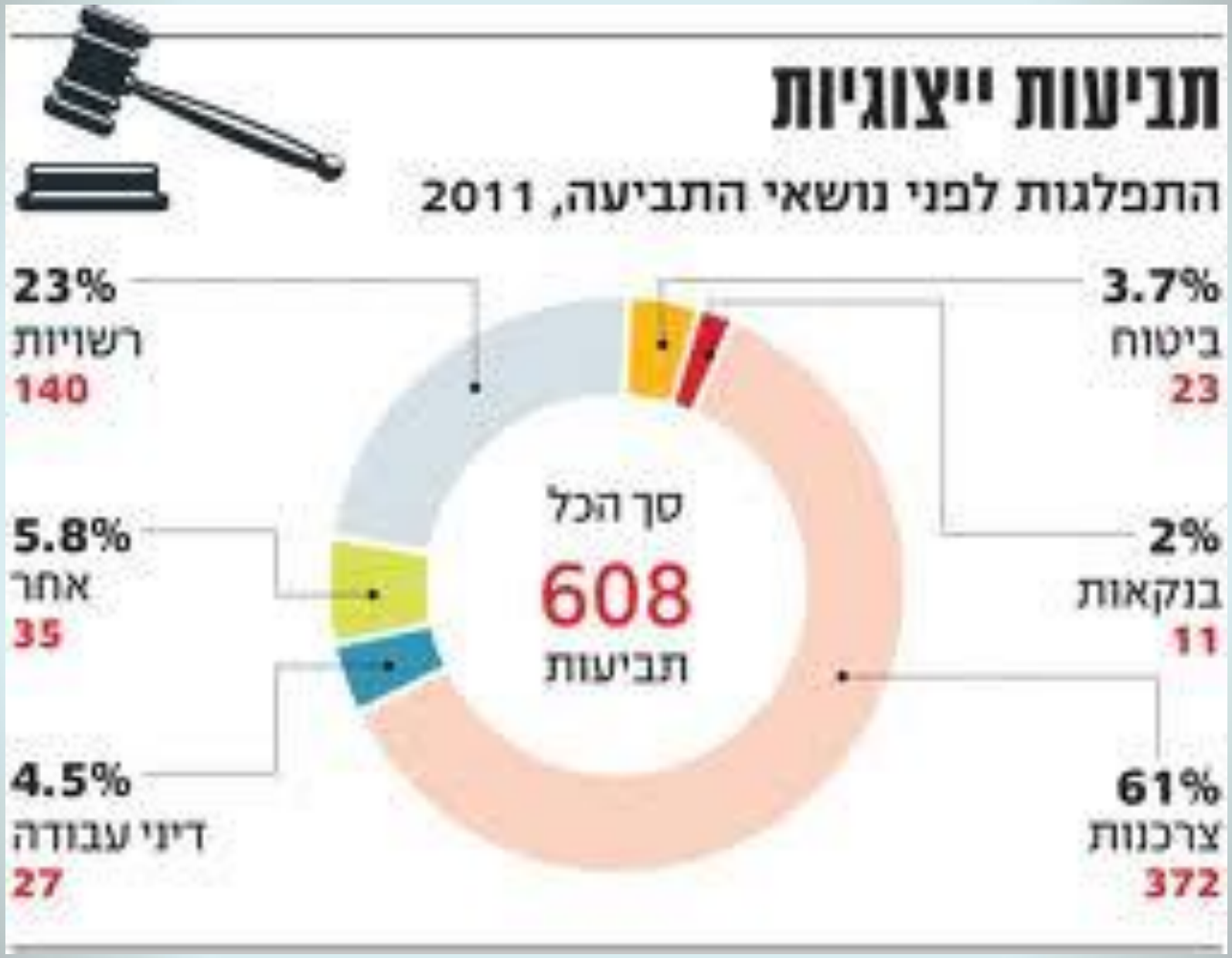

TheMarker

מתמקדים בצרכנות

פילוח התביעות הייצוגיות ב-2012 לפי תחומים

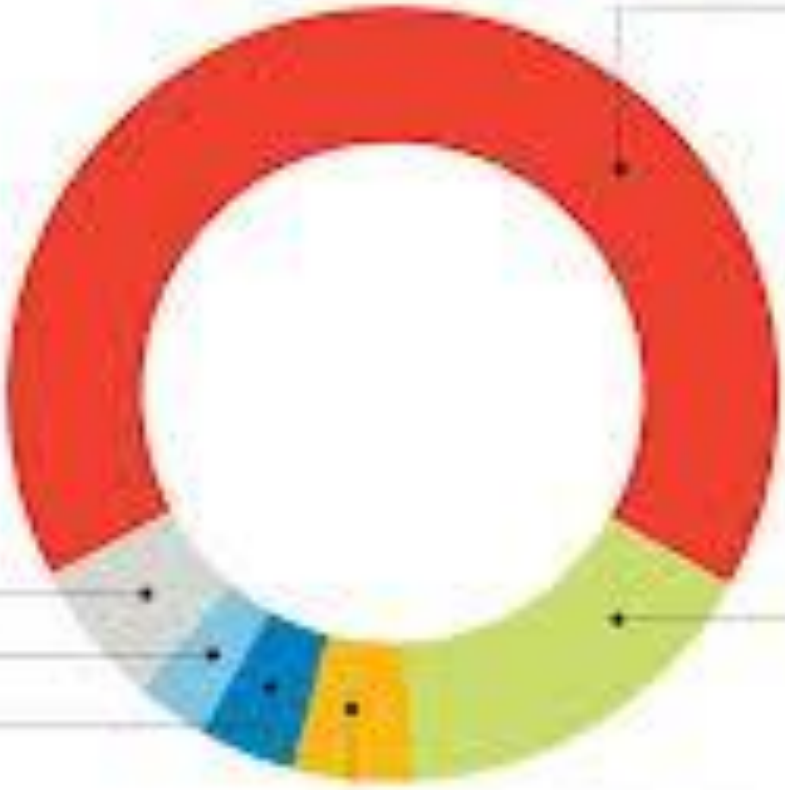

מקור: מרכז הלכה ומעשה

ייצוגיות שהסתיימו, 2011

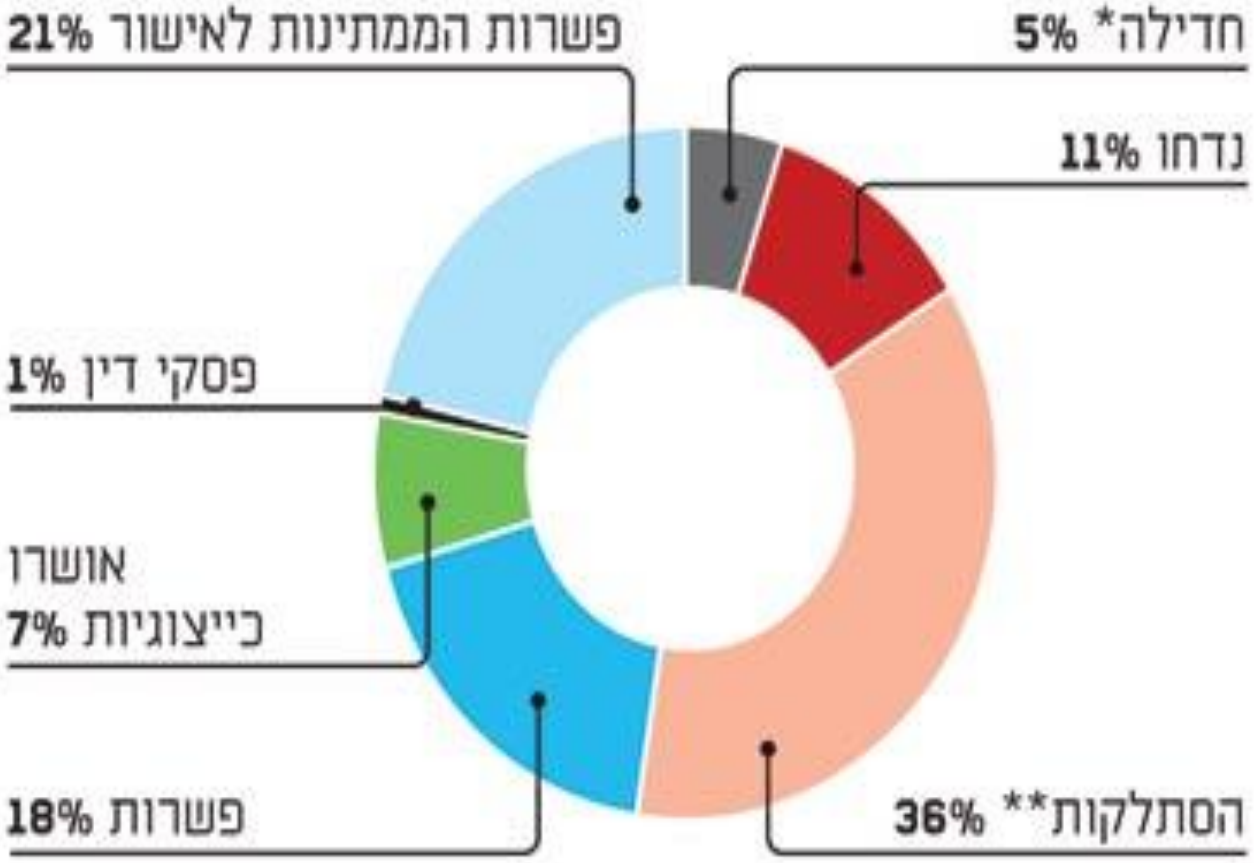

*הרשות חדלה מהמעשה בגינו הוגשה תביעה **התובע הסתלק מהתביעה

מחיר התביעה ההוצאות שגזרו השופטים על התובעים בתביעות ייצוגיות

התובעים	הנתבעים	ההוצאות	ביקורת השופט	תאריך פסק הדין
ארתור פרנק ואסף קרקו	70 אתרי מכירות פומביות באינטרנט	**25 אלף שקל** לכל אחד מהנתבעים ובסך הכל **950 אלף שקל**	התובעים הוכיחו חוסר הבנה וידע, אך נמנעו מהגשת חוות דעת מומחים	יוני 2011
עו"ד אסף חרסט, עמרי דואניס, אמיר ענאקי ועו"ד מאיר מירסקי	29 אתרי קופונים	**184 אלף שקל**	התובעים עשו שימוש לרעה בהליכי משפט	ספטמבר 2012
תמי בר, דורית אורגד	עטרת תעשיות 1996 בע"מ, עידן הטעם בע"מ	**100 אלף שקל**	התובעים הגישו את התביעה בחוסר תום לב	דצמבר 2010
שי קדרון, עמוס רז, מיכה לוזיה, מיכאל רוזמרין, בתיה מלכיאור, פנחס מלכיאור	בנק לאומי, בנק אוצר החייל, בנק הפועלים,בנק דיסקונט, חברת אפקטיב ניהול תיקי השקעות	**25 אלף שקל** לכל אחד מהבנקים לאומי, דיסקונט ואוצר החייל – בסך הכל **75 אלף שקל**	התובעים לא הוכיחו את הטענות	אפריל 2012
חן יעקובי	11 יבואניות ומשווקות דאודורנטים	**כ–64 אלף שקל – 7,000 שקל** לכל אחת מהנתבעות בתוספת מע"מ	התביעה לא שירתה את הצרכן	דצמבר 2009

בעקבות פסק דינו של בית המשפט העליון בבג"ץ 8735/11 ובעקבות פניות שהתקבלו ביחס לנושא שבנדון, בחנה החברה העירונית ראשון לציון לבטחון וסדר ציבורי בע"מ (להלן: **"החברה"**) את הסוגיה נשוא מכתבך.

הבחינה הנ"ל הובילה להחלטה, לפיה תתאפשר חנייה ללא תשלום בתיון וד"ל לבעלי תג חנייה בר תוקף, ללא אבחנה על פי סוג התג.

חששות

הרתעת יתר

תובענות שווא והשלכותיהן

זילות התובענה הייצוגית

מגמת עלייה

1,076 בקשות לתביעות ייצוגיות הוגשו לבתי המשפט ב–2012, גידול של 53% לעומת 2011 (701).גם ב-2013 מגמת עלייה.

האם הנתונים משקפים את המטרה הראויה של שינוי חברתי או את החששות?

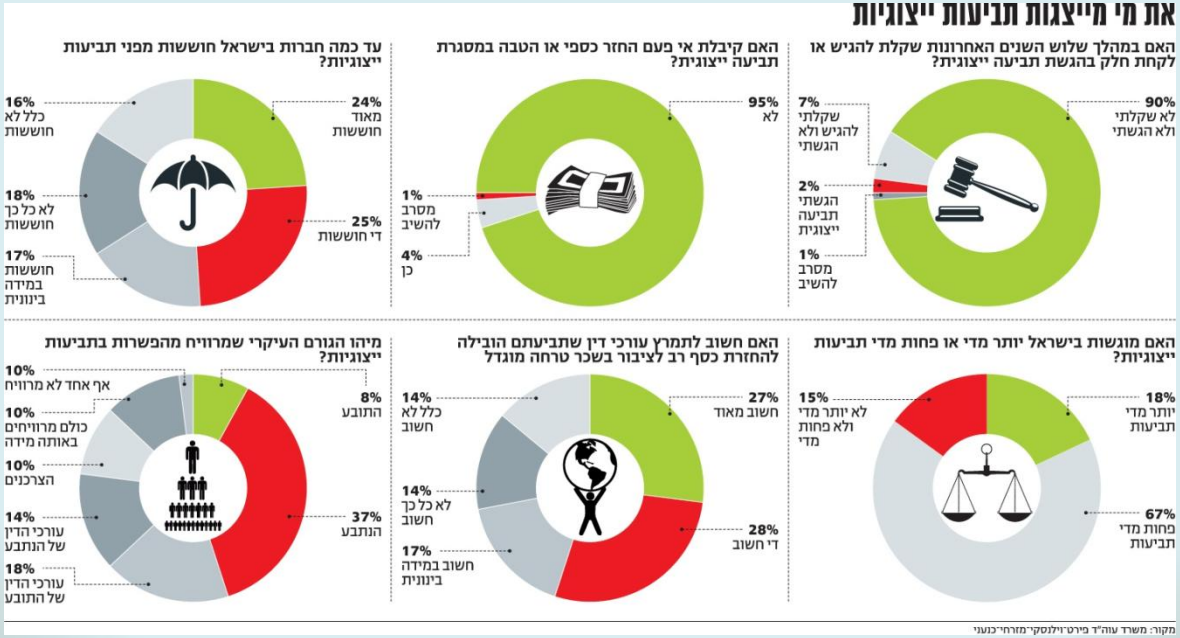

תובע מייצג? האם נדרש?

המועצה הישראלית לצרכנות
ISRAEL CONSUMER COUNCIL

תומכים במשקיעים

TheMarker

התובענות הייצוגיות והתביעות הנגזרות שרשות ני"ע מימנה ב-2012

חודש	הנתבע	החברות הקשורות	נושא התביעה
דצמבר	דוד כהן	כהן פיתוח	תובענה שהוגשה בטענה כי רכישת השליטה בחברת כהן פיתוח ומבני תעשיה על ידי קבוצת דלק בנובמבר 2011 היתה צריכה להתבצע כהצעת רכש מיוחדת
דצמבר	מליסרון	מליסרון	תוקפו של הסכם לאספקת שירותי ניהול בין מליסרון ובין עופר השקעות
מארס	לוי יצחק רחמני	איילון	תוקפם של הליכי האישור של תנאי כהונתם והעסקתם של בעלי השליטה בחברת איילון לאורך השנים
מארס	דניאל בלום	ממס	אי דיווח על פרט מהותי

מקור: רשות ני"ע

עמוד 2

0-30521351	23.01.2012	מעריב - עסקים	עמוד 4	3	14.11-10.12	

אלדר אדטו עורך דין - 15750

פרשת ההאקרים: ייצוגית נוספת נגד חברות האשראי

כצפוי, פרשת ההאקרים ממשיכה להוליד תביעות משפטיות נגד חברות האשראי. בקשה לתביעה ייצוגית בסך 75 מיליון שקל הוגשה בשבוע שעבר נגד **ישראכרט** ו**לאומי כארד** וחב־רת **דובל מחשבים ואינטרנט**, האחראית לניהול מאגרי מידע של כמה אתרי קניות וקופונים שנפרצו.

לטענת התובעים **מאיר הלר ואורלי קסט**, שייצג עו"ד **אלדר אדטו**, החברות התרשלו בפיקוח על מאג־רי המידע שנפרצו בתחילת ינואר. דובל מחשבים, לטע־נתם, לא הגנה כיאות על מאגרי המידע מפני פריצה ופרסום תוכניהם ברבים, וכתוצאה פורסמו פרטיהם של אלפי גולשים ברחבי הרשת. עוד נטען בתביעה כי ישראכרט ולאומי קארד העניקו לאתרים שדובל מפעילה היתר לסליק עיסקאות, וגרמו בכך למצג שווא, ולפיו זירות המסחר באתרים בטוחות לגולשים וכי פרטיהם האישיים יישארו חסויים ומוגנים.

בפועל, לטענת התובעים חברות האשראי לא הפעילו מנגנון פיקוח על ניהול הגנה נגד פריצות סייבר והותירו את זירות המסחר ללא מיגון אפקטיבי. לכן נחשפו פרטיהם האישיים של לקוחות, גם אם כרטיסיהם לא חויבו בעיסקאות. זוהי התביעה השנייה בפרשה נגד חברות האשראי בטענה לרשלנות באבט־חה, לאחר שבתחילת החודש הוגשה תביעה נגד **ויזה כאל** בסך 1.3 מיליארד שקל.

אלפי שאולי

בר"ם 4303/12 אינסלר נ' עמק חפר:

הגשת בקשה לאישור מבלי לערוך בדיקה מעמיקה של התשתית העובדתית והמשפטית הרלוונטית עלולה כשלעצמה להוליך למסקנה כי יש יסוד סביר להניח שהתובע הייצוגי ובא כוחו לא ייצגו את הקבוצה בתום לב. משהוגשה בקשה שחסרה תשתית מספקת, יש להבחין בין שני מצבים עיקריים: האחד, כשמדובר בבקשת אישור חסרת יסוד על-פני הדברים, ותיקונה לא ישנה זאת. במצב כזה ברי כי אין טעם להתיר את התיקון. **במצב השני מוגשת בקשת אישור שנעדרת תשתית מספיקה, אך אין לומר עליה שהיא חסרת כל יסוד. במצב כזה בית המשפט עשוי לבחון אפשרות להחליף את מבקש האישור ובא כוחו תוך מתן אפשרות לתקן את בקשת האישור.**

השופטים מקצצים הסכמי פשרה והשינויים שחלו בהם בפסק הדין

הצדדים ותאריך מתן פסק הדין	הטענות	תגמול לתובע בפשרה	תגמול לתובע בפסק הדין	שכר טרחה לעו"ד בפשרה	שכר טרחה לעו"ד בפסק הדין
בן הרוש נגד בזק, דצמבר 2011	בזק שלחה חשבוניות אחת לחודש ולא אחת לחודשיים לפי כללי בזק	**133 אלף שקל** לכל אחד משלושת התובעים	**25 אלף שקל** לכל אחד מהתובעים	יחד עם שכר הטרחה לתובעים הייצוגיים	**50 אלף שקל**
בני הזוג שפירא נגד בזק, מאי 2011	הטעיה ביחס לחיבור לשירות האספקה של אינטרנט מהיר	**80 אלף שקל**	**50 אלף שקל**	**200 אלף שקל**	**125 אלף שקל**
לזר נגד שטראוס, פברואר 2010	שטראוס ותנובה הטעו בפרסומי מוצרי חלב המועשרים בחיידקים פרוביוטיים	**25 אלף שקל** לכל אחת משתי התובעות	**25 אלף שקל** לכל אחת משתי התובעות	**675 אלף שקל**	**300 אלף שקל**

תודה

michalag@court.gov.il